

פקולטה: מדעי הטבע

מחלקה: מדעי המחשב ומתמטיקה

שם הקורס: שפות תכנות

2-7036010 :קוד הקורס

תאריך בחינה: <u>08/07/2015</u> סמ' <u>ב'</u> מועד <u>ב'</u>

משך הבחינה: 3 שעות

שם המרצה: ערן עמרי

חומר עזר: אסור

שימוש במחשבון: לא

הוראות כלליות:

- כתבו את תשובותיכם בכתב קריא ומרווה (במחברת התשובות בלבד ולא על גבי טופס המבחן עצמו.
- בכל שאלה או סעיף (שבהם נדרשת כתיבה, מעבר לסימון תשובות נכונות), ניתן לכתוב כל שאלה או מבלי להוסיף דבר מעבר לכך) ולקבל 20% מהניקוד על השאלה או הסעיף.
 - אפשר להסתמך על סעיפים קודמים גם אם לא עניתם עליהם.
 - יש לענות על כל השאלות.
 - ניתן להשיג עד 109 נקודות במבחן.
- לנוחיותכם מצורפים שני קטעי קוד עבור ה- FLANG של FLANG בסוף טופס substitution המבחן. הראשון במודל ה-substitution

שאלה 1 — BNF — (20 נקודות):

הערה: שאלה זו קשורה לשאלה 3 בהמשך המבחן. בשאלה 3 נכתוב את שפת הרגיסטרים ROL המאפשרת פעולות לוגיות (על רגיסטרים, שהם למעשה סדרות של אפסים ואחדים). בשאלה זו, עליכם לכתוב תחביר עבור השפה, על-פי הכללים הבאים ועל-פי הדוגמאות מטה (למעשה, הדוגמאות מספיקות).

- כל ביטוי בשפה, הוא מהצורה "reg-len = len A}", באשר len הוא מספר טבעי ו-A הוא ביטוי המתאר סדרת פעולות על רגיסטרים. ביטוי כזה מקיים את הכללים הבאים:
- סדרה של אפסים ואחדות עטופים בסוגריים מסולסלים (בהמשך, נחשוב על סדרה כזו
 כייצוג של ערך נתון של רגיסטר) היא חוקית כסדרת פעולות על רגיסטרים.
- אם B,A סדרות פעולות על רגיסטרים, אז גם הביטוי המתקבל ע"י שימוש באופרטור and או אום האופרטור B,A ס כאשר A, אום האופרנדים, ועטיפת הביטוי כולו בסוגריים מסולסלים הוא חוקי כסדרת פעולות על רגיסטרים. גם הביטוי המתקבל ע"י שימוש באופרטור shl כאשר A חוקי כסדרת פעולות על רגיסטרים. הוא האופרנד, ועטיפת הביטוי כולו בסוגריים מסולסלים הוא חוקי כסדרת פעולות על רגיסטרים.
 - ביטויי with וביטויי no חוקיים בדומה מאד למה שעשינו עבור השפה fun (כמובן שתתי הביטויים שבעזרתם יוצרים ביטוי חדש, הם עתה סדרת פעולות על רגיסטרים, במקום ביטויים בשפה FLANG).

להלן דוגמאות לביטויים חוקיים בשפה:

:סעיף א' BNF (נקודות)

כתבו דקדוק עבור השפה ROL בהתאם להגדרות ולדוגמאות מעלה. תוכלו להשתמש ב-<mum> בדומה לשימוש שלו כ-FLANG (אל תשתמשו בו עבור ביטים). אתם מוזמנים להשתמש בשלד הדקדוק הבא.

#| BNF for the ROL language:

<ROL> ::=

<RegE> ::=

<Bits> ::=

|#

<u>סעיף ב' (ז נקודות):</u>

עבור כל אחת מן המילים הבאות, קבעו האם ניתן לייצר את המילה מהדקדוק שכתבתם בסעיף א'. אם תשובתכם חיובית, הראו תהליך גזירה עבורה (ניתן להראות עץ גזירה – שימו לב שזהו <u>אינו</u> עץ תחביר אבסטרקטי – בפרט, לא אמורים להופיע בתוכו פונקציות של RACKET). אם תשובתכם שלילית, הסבירו מדוע לא ניתן לגזור את המילה.

```
    { reg-len = 1 {+1 22}}
    { reg-len = 3 {or {1 1 0} {0 1}}}
    { reg-len = 3 {with {f1 {fun {x} {shl {and x y}}}}}
    { call {call f1 {0 0 1}} {0 1 0}}}
    { reg-len = 3 {call x z}}
```


שאלה 2 — (40 נקודות):

נתון הקוד הבא:

:סעיף א' (14 נקודות)

תארו את הפעלות הפונקציה eval בתהליך ההערכה (יש 15 הפעלות) של הקוד מעלה במודל ההחלפות (על-פי ה-interpreter העליון מבין השניים המצורפים מטה) - באופן הבא – לכל הפעלה מספר i תארו את הפרמטר האקטואלי ה (AST_i) וכן את הערך המוחזר מהפעלה זו (RES_i) .

הסבירו בקצרה כל מעבר. ציינו מהי התוצאה הסופית.

```
(run "{with {x 1} {+ x 2}}")

AST_1 = (\text{With x (Num 1) (Add (Id x) (Num 2))})

RES_1 = (\text{Num 3})

AST_2 = (\text{Num 1})

RES_2 = (\text{Num 1})

RES_3 = (\text{Add (Num 1) (Num 2)})

RES_3 = (\text{Num 3})

AST_4 = (\text{Num 1})

RES_4 = (\text{Num 1})

AST_5 = (\text{Num 2})

RES_5 = (\text{Num 2})

Final result: 3
```

<u>סעיף ב' (4 נקודות):</u>

מה לדעתכם היה קורה לו היינו מבצעים את ההערכה במודל substitution-cache? האם התשובה הייתה זהה או שונה? מדוע? (אין צורך לבצע הערכה; כתבו עד שלוש שורות)

םעיף ג' – Eliminating free instances במודל הסביבות (22 נקודות):

קוד בשפה שכתבנו FLANG המכיל מופעים חופשיים של שמות מזהים הוא קוד שגוי – עליו יש להוציא הודעת שגיאה. באינטרפרטר שכתבנו במודל ההחלפות, הודעת השגיאה ניתנת בזמן הערכת התוכנית. ברצוננו לכתוב פונקציה בוליאנית ?containsFreeInstance המקבלת ביטוי (תכנית) בצורת FLANG ומחזירה true אם ורק אם הביטוי מכיל מופעים חופשיים של שמות מזהים – כך שהפונקציה אינה מבצעת שום הערכה סמנטית של התכנית.

הקוד הבא מבוסס על הפונקציה eval (באינטרפרטר של FLANG במודל הסביבות) – השלימו את הקוד במקומות החסרים. הניחו שהקוד נכתב כתוספת לאינטרפרטר הנ"ל ולכן הוא מכיר את כל הפונקציות והטיפוסים שבו. את הפונקציה lookup נצטרך לשנות כדי שתחזיר גם היא ערך בוליאני.

```
(: lookup : Symbol ENV -> Boolean)
  (define (lookup name env)
    (cases env
      [(EmptyEnv) <--fill in 1-->]
      [(Extend id val rest-env)
       (if (eq? id name) <--fill in 2-->)]))
(: containsFreeInstance? : FLANG ENV -> Boolean)
;; checks for free instances -- without evaluating the
expression
 (define (containsFreeInstance? expr env)
    (cases expr
      [(Num n) <--fill in 3-->]
      [(Add 1 r) (or <--fill in 4-->)]
      [(Sub l r) <--fill in 5-->]
      [(Mul l r) <--fill in 6-->]
      [(Div l r) <--fill in 7-->]
      [(With bound-id named-expr bound-body)
       (or <--fill in 8-->)]
      [(Id name) <--fill in 9-->]
      [(Fun bound-id bound-body)
       <--fill in 10-->]
      [(Call fun-expr arg-expr)
       <--fill in 11-->]))
                    שימו לב: אם נגדיר את פונקציית המעטפת הבאה -
(: check-code : String -> Boolean)
(define (check-code str)
  (containsFreeInstance? (parse str) (EmptyEnv)))
```

- כל הטסטים הבאים צריכים לעבוד

```
; tests  
(test (check-code "z") => #t)  
(test (check-code "{call {fun {x} {/ x 0}} 4}") => #f)  
(test (check-code "{call {fun {y} {/ x 0}} 4}") => #t)  
(test (check-code "{call foo 4}") => #t)  
(test (check-code "{fun {x} {+ x {/ 5 0}}}") => #f)
```

שאלה ב Interpreter — 3 עבור השפה אלה ב Interpreter — (49 נקודות):

לצורך פתרון שאלה זו נעזר בקוד ה- interpreter של FLANG במודל הסביבות, המופיע בסוף טופס המבחן (התחתון מבין השניים המופיעים שם).

בהמשך לשאלה ראשונה, נרצה לממש Interpreter עבור השפה ROL במודל הסביבות ולאפשר שימוש בביטויים ופעולות על רגיסטרים.

להלן דוגמאות לטסטים שאמורים לעבוד:

```
;; tests
 (test (run "{ reg-len = 4 {1 0 0 0}}") => '(1 0 0 0))
 (\text{test (run "{ reg-len = 4 {shl {1 0 0 0}}}}") => '(0 0 0 1))}
 (test (run "{ reg-len = 4 {and {shl {1 0 1 0}}}{shl {1 0 1 0}}}}") => '(0 1 0 1))
 (\text{test (run "} \{ \text{ reg-len = 4 } \{ \text{ or } \{ \text{and } \{ \text{shl } \{ 1\ 0\ 1\ 0 \} \} \{ \text{shl } \{ 1\ 0\ 0\ 1 \} \} \} \{ 1\ 0\ 1\ 0 \} \} \}") => '(1\ 0\ 1\ 1))
 (test (run "{ reg-len = 2 { or {and {shl {1 0}} {1 0}} {1 0}}}") => '(1 0))
 (test (run "{ reg-len = 4 {with {x {1 1 1 1}} {shl y}}}") =error> "no binding for")
 (test (run "{ reg-len = 2 { with {x { or {and {shl {1 0}}} {1 0}}} {1 0}}}}
            \{shl x\}\}\}") => '(0 1))
 (test (run "{ reg-len = 4 {or {1 1 1 1} {0 1 1}}}") =error> "wrong number of bits in")
 (test (run "{ reg-len = 0 {}}") =error> "Register length must be at least 1")
 (test (run "{ reg-len = 3
             {with {identity {fun {x} x}}
                {with {foo {fun {x} {or x {1 1 0}}}}
                  {call {call identity foo} {0 1 0}}}})")
     => '(1 1 0))
 (test (run "{ reg-len = 3
            \{ with \{ x \{ 0 0 1 \} \} \}
              {with {f {fun {y} {and x y}}}
                \{ with \{ x \{ 0 0 0 \} \} \}
                  {call f {1 1 1}}}}}")
     => '(0 0 1))
```

לצורך כך נגדיר טיפוס של ביט וטיפוס של רשימה של ביטים.

```
;; Defining two new types
(define-type BIT = (U 0 1))
(define-type Bit-List = (Listof BIT))
```

:סעיף א' הטיפוס RegE (ז נקודות):

כיוון שהחלק המרכזי בניתוח הסינטקטי הוא החלק של RegE, נממש רק אותו. בהמשך לשאלה 1 ולטסטים מעלה, כתבו את הטיפוס בהתאם. הוסיפו את הקוד הנדרש (היכן שכתוב –«£ill-in» ל –

סעיף ב' parse (זו נקודות):

כתבו את הפונקציה parse-sexpr בהתאם. בפונקציה זו, עליכם גם לבדוק שאורך כל רגיסטר הוא בהתאם למה שכתוב בקוד וכן שהוא לפחות 1 (אסור לכתוב תכנית עם רגיסטרים ריקים). הפונקציה הבאה, הינה פונקציית עזר טכנית. השתמשו בה.

```
;; Next is a technical function that converts (casts)
;; (any) list into a bit-list. We use it in parse-sexpr.
 (: list->bit-list : (Listof Any) -> Bit-List)
  ;; to cast a list of bits as a bit-list
  (define (list->bit-list lst)
    (cond [(null? 1st) null]
          [(eq? (first lst) 1)(cons 1 (list->bit-list (rest lst)))]
          [else (cons 0 (list->bit-list (rest lst)))]))
                                   הוסיפו את הקוד הנדרש (היכן שכתוב –«fill-in»– ל
  (: parse-sexpr : Sexpr -> RegE)
  ;; to convert s-expressions into RegEs
  (define (parse-sexpr sexpr)
    (match sexpr
      [(list 'reg-len '= (number: len) reg-sexpr)
       (if <--fill in 1--> ;; we do not allow this
           (error <--fill in 2-->)
           <--fill in 3-->]
      [else (error 'parse-sexpr "bad syntax in ~s" sexpr)]))
```

```
(: parse-sexpr-RegL : Sexpr Number -> RegE)
 ;; to convert s-expressions into RegEs
 (define (parse-sexpr-RegL sexpr reg-len)
   (match sexpr
     [(list (and a (or 1 0)) ...)
      (if <--fill in 4--> ;; verifying length
           (<--fill in 5-->)
           (error <--fill in 6-->]
      [(symbol: name) (Id name)]
      [(cons 'with more)
       (match sexpr
         [(list 'with (list (symbol: name) named) body)
         [else (error 'parse-sexpr "bad `with' syntax in ~s" sexpr)])]
         <--fill in 7-->]
      [(list 'and lreg rreg) <--fill in 8-->]
      [(list 'or lreg rreg) <--fill in 9-->]
      [(list 'shl reg) <--fill in 10-->]
      [(cons 'fun more)
       (match sexpr
         [(list 'fun (list (symbol: name)) body)
          <--fill in 11-->]
         [else (error 'parse-sexpr "bad `fun' syntax in ~s" sexpr)])]
      [(list 'call fun arg) (Call <--fill in 12-->]
      [else (error 'parse-sexpr "bad syntax in ~s" sexpr)]))
(: parse : String -> RegE)
 ;; parses a string containing a RegE expression to a RegE AST
  (define (parse str)
    (parse-sexpr (string->sexpr str)))
                                                  <u>סעיף ג' – פונקציות עזר (6 נקודות):</u>
                                      כדי להגדיר את eval נודקק לפונקציות העור הבאות:
                                   הוסיפו את הקוד הנדרש (היכן שכתוב –«fill-in»– ל
;; Defining functions for dealing with arithmetic operations
;; on the above types
  (: bit-and): BIT BIT -> BIT) ;; Arithmetic and
  (define (bit-and a b)
   <--fill in 1--> ;; using logical and
  (: bit-or: BIT BIT -> BIT) ;; Aithmetic or
```

(define(bit-or a b)

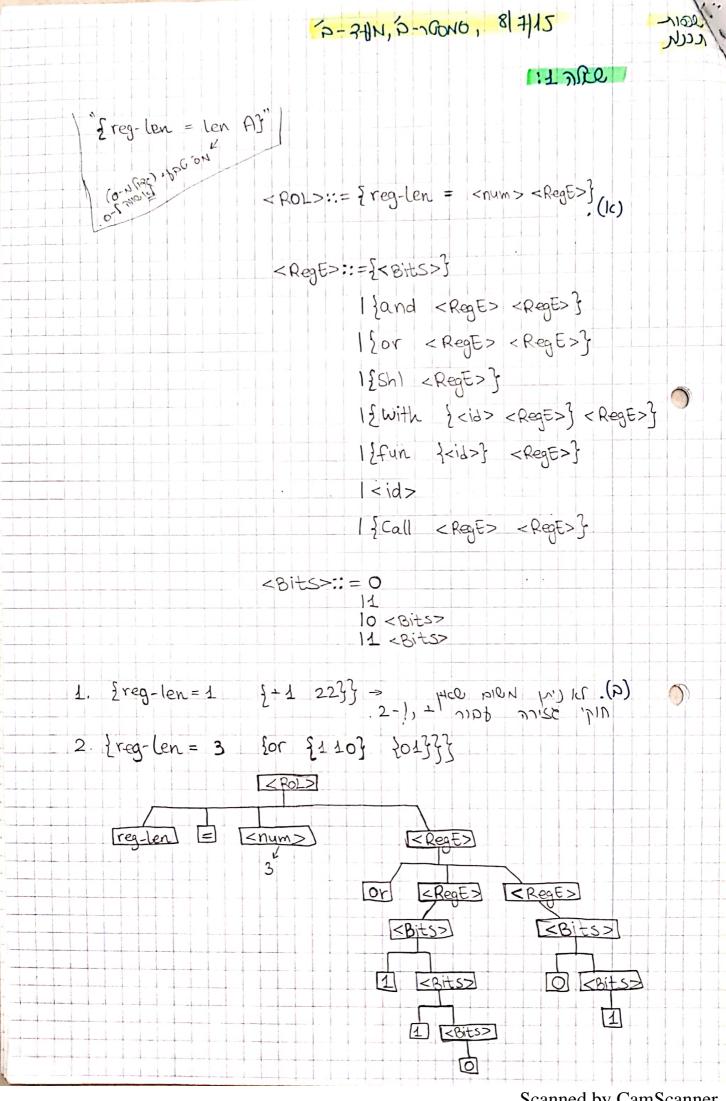
<--fill in 2--> ;; Using logical or

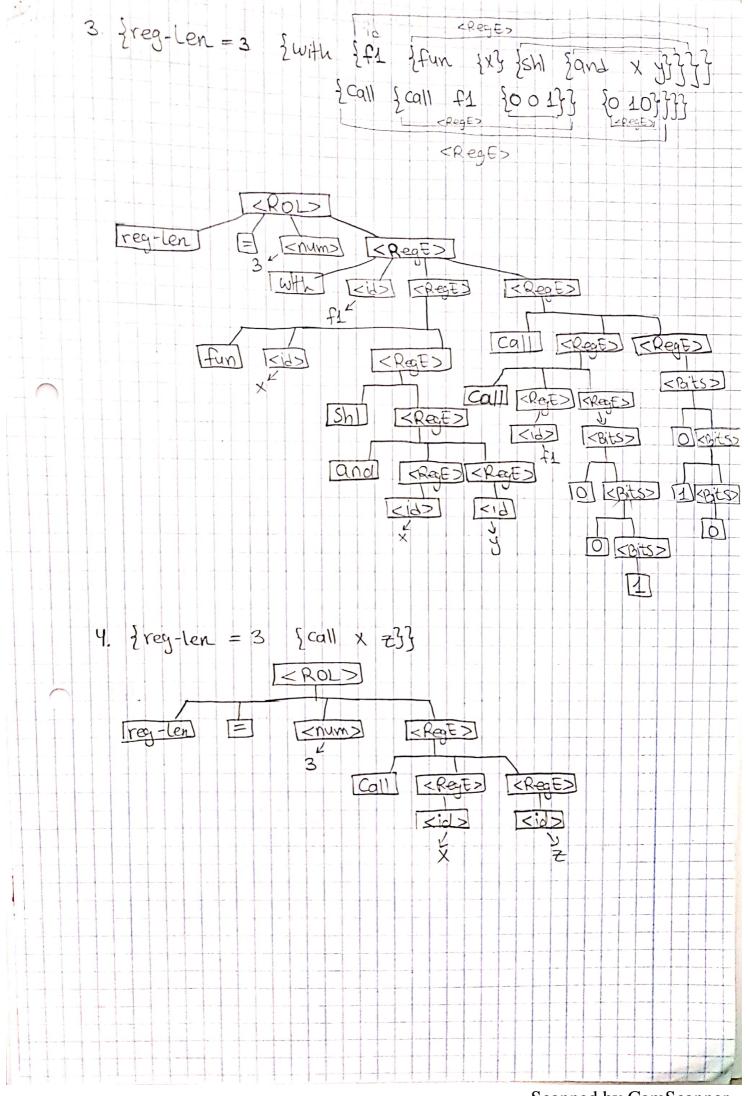
<u>סעיף ד' eval (20 נקודות):</u>

נתונים הטיפוסים הנדרשים ונתונות ההגדרות הפורמליות לסמנטיקה של השפה. שימו לב שאנחנו במודל הסביבות.

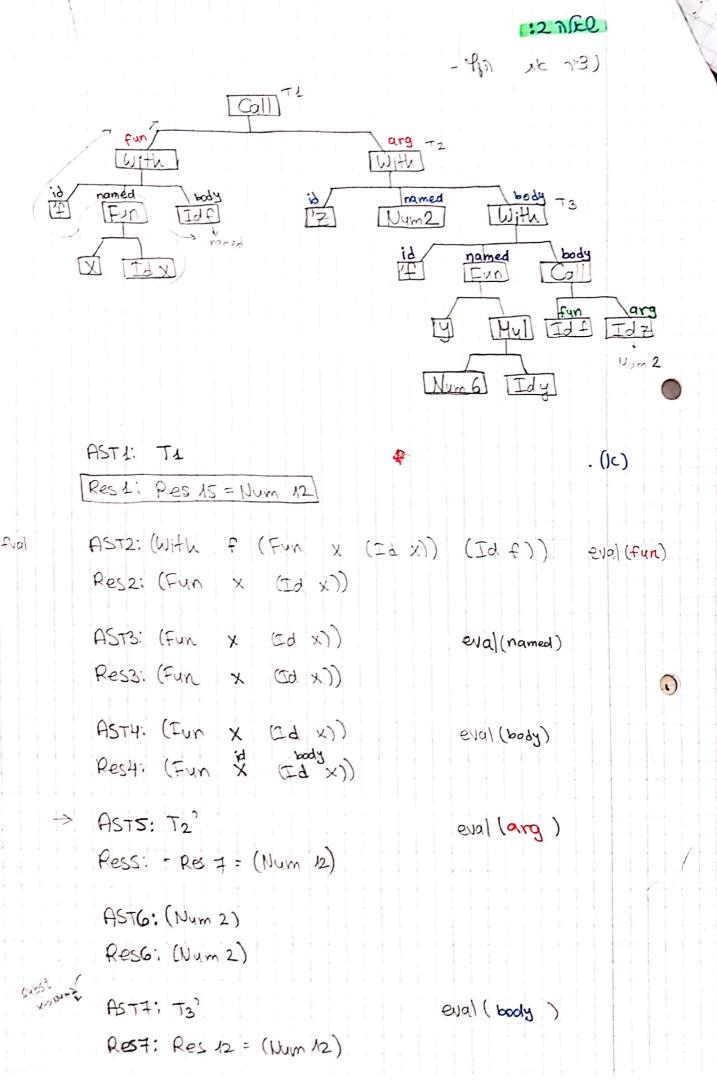
```
;; Types for environments, values, and a lookup function
  (define-type ENV
    [EmptyEnv]
    [Extend Symbol VAL ENV])
(define-type VAL
    [RegV Bit-List]
    [FunV/Symbol RegE ENV])
  (: lookup : Symbol ENV -> VAL)
  (define (lookup name env)
    (cases env
      [(EmptyEnv) (error 'lookup "no binding for ~s" name)]
      [(Extend id val rest-env)
       (if (eq? id name) val (lookup name rest-env))]))
  #| Formal specs for `eval':
         Evaluation rules:
                                    = Reg
    eval (Reg, env)
    eval({and E1 E2},env) =
      (<x1 bit-and y1> <x2 bit-and y2> ... <xk bit-and yk>)
      where eval(E1,env) = (x1 x2 ... xk) and eval(E2,env) = (y1 y2 ... yk)
   eval({or E1 E2},env) =
      (<x1 bit-or y1> <x2 bit-or y2> ... <xk bit-or yk>)
      where eval(E1,env) = (x1 x2 ... xk) and eval(E2,env) = (y1 y2 ... yk)
    eval(\{\text{shl E}\},\text{env}) = \{\text{x2 ... xk xl}\}, where eval(\{\text{E},\text{env}\}\}) = \{\text{x1 x2 ... xk}\}
                                 = lookup(x,env)
    eval(x,env)
    eval({with {x E1} E2},env) = eval(E2,extend(x,eval(E1,env),env))
                                 = \langle \{\text{fun } \{x\} \ E\}, \text{ env} \rangle
    eval({fun {x} E},env)
    eval({call E1 E2},env1)
              = eval(Ef,extend(x,eval(E2,env1),env2))
                                  if eval(E1,env1) = \langle \{\text{fun } \{x\} \text{ Ef}\}, \text{ env2}\rangle
                                  otherwise
              = error!
  (: RegV->bit-list : VAL -> Bit-List)
    (define (RegV->bit-list v)
      (cases v
        [(RegV n) n]
         [else (error 'RegV->bit-list "expects a bit-list, got: ~s" v)])).
עתה נרצה לאפשר לפונקציה eval לטפל בביטויים לוגים ע"פ הגדרות אלו והטסטים מעלה. הוסיפו את הקוד
                                                   הנדרש (היכן שכתוב –«fill-in»− ל
(: reg-arith-op : (BIT BIT -> BIT) VAL VAL -> VAL)
    ;; Consumes two registers and some binary bit operation 'op',
    ;; and returns the register obtained by applying op on the
```

```
;; i'th bit of both registers for all i RagV
(define (reg-arith-op op reg1 reg2)
  (: bit-arith-op : Bit-List Bit-List -> Bit-List)
    ;; Consumes two bit-lists and uses the binary bit operation 'op'.
    ;; It returns the bit-list obtained by applying op on the
    ;; i'th bit of both registers for all i.
   (define (bit-arith-op bl1 b12)
      (if
          <--fill in 1-->
         null
          (cons
                  <--fill in 2-->
 (RegV
         <--fill in 3-->)))
  הפונקציה הבאה מממשת shift-left על רשימה של BIT. כלומר הזזה מπזורית שמאלה.
(: shift-left : Bit-List -> Bit-List)
    ;; Shifts left a list of bits (once)
  (define(shift-left bl)
   (if (null? bl)
       <--fill in 4-->
       (: eval : RegE ENV -> VAL)
 ;; evaluates RegE expressions by reducing them to bit-lists
  (define (eval expr env)
    (cases expr
      [(Reg n) <--fill in 6-->]
      [(And 1 r) <--fill in 7-->]
      [(Or 1 r)
                 <--fill in 8-->]
                                                     eval (reg)
      [(Shl reg) (RegV (shift-left (RegV->bit-list <--fill in 9-->)))]
      [(With bound-id named-expr bound-body)
       (eval bound-body
             (Extend bound-id (eval named-expr env) env))]
      [(Id name) (lookup name env)]
      [(Fun bound-id bound-body)
      <--fill in 10-->]
      [(Call fun-expr arg-expr)
       (let ([fval (eval fun-expr env)])
         (cases fval
           [<--fill in 11-->]
           [else (error 'eval "`call' expects a function, got: ~s"
                              fval)]))]))
```


Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

AST8: (Fun y (Hul (Num6) (Id y))) eval (named)	1
Res8: (Fun y (Mul (Numb) (Idy)))	Y
HSTY: (Call Kess (hum 2)) eval (body)	1
Resq: Res8 body ASTIC: (Fun)	
(Mm6) (1d g)))	
Reslo: ASTLO eval(arg)	
ASTU: (Num 2)	
Resu: (Num 2)	
ASTIZ: (Mul (Num 6) (Num 2))	
→ Res,12: (Mm 12)	The state of the s
AST13: (Num 6) AST 14: (Num 2)	
Res B: (Num 6) Res 14: (Num 2)	
ASTIS: (Num 12) Call fun avg - (), she of po)	
(Res 15: (Num 12)) Eval (Subst Jax x eval (arg)	
(Num 12)	
(כ). התצות תיהיה צבה , מפוש שכבתחה נלשה הצכה	-
7- nut A-1107 (1012) (988 six C) (366	-
PE -757 15N) 20K21, 110123 Call -3 to arg -1	
750' 750 PION, PO 726170 SE -7 "5NO" 327/3	
GCG1100G, 3/2 "WIGE: 2K G-22 0583 GFG.	
1. true	
2. false (lookup name rest-env)	
3. False	
4. (or CCFI Lew) (CFI renv))	+
5. (Or CCFI Lew) CCFI r env))	
6. (or CCFI L env) (CFI r env))	
7. (OV (CFI L env) (CFI V env))	-

/	8. (or (CFI named-expr en)
	(CFI bound-body (Extend bound-id (MmV1) env))
(Id)	9. (lookup name env)
	10. (CFI bound-body (Extend bound-id (Num/1) env))
	11. (or (CFI fun-express) (CFI arg-express))
	<u>13.3 m/c2</u>
	1. Bit-List . (x)
	2. Reg E Reg E
	3. Regt Regt
	5. Symbol
	6. Symbol RegE RegE
	8. RegE RegE
	1. (< len 1)
	2. (error 'parse-sexpri Register length must be at least 1")
	3. (parse-sexpr-Regl reg-sexpr len)
	4. (= (length a) reg-len)
	 5. (Reg (List→bit-list a)) 6. (error 'parse-sexpr-Regl "wrong number of bits in ~s" sexpr)
	Scanned by CamScanner

```
7. (With name (parse-sexpr-Regl named
                                                       reg-len)
                           (parse-sexpr-Regl body reg-len))
      8. (And (parse-sexpr-Regl liveg reg-len)
                (parse-sexpr-Regl reg-len))
       9. (Or (parse-sexpr-Regl line reg-lien)
                (parse-sexpr-Reg_ meg reg-len)
       10. (Sh) (parse-sexpr-Regl reg-len)
       11. (Fun name (parse-sexpr-RegL body reg-len))
       12. (Call (parse-sexpr-Regl fun reg-len)
                    (parse-sexpr-Reglarg reg-len))
1. 29. 20 = [ WIL 16 - OL -5 @ WO -0 THIC-T - (C)
                 and 1 \stackrel{?}{\downarrow} \rightarrow 1 and 1 \stackrel{?}{\downarrow} \rightarrow 0 and 0 \stackrel{?}{\downarrow} \rightarrow 0
  Flin - 1. (if (> (+ a b) 1) 1
                   or 1^{\frac{2}{1}}1 \rightarrow 1 7 or 1^{\frac{1}{0}}0 \rightarrow 1 or 0^{\frac{1}{0}}0 \rightarrow 0 for 0^{\frac{1}{1}}1 \rightarrow 1
   fillin - 2. (if (> (+ab) 0) 1 0)
         1. (null? bl1)
                                                               .(৪)
          2. (cons (op (first bl1) (first bl2))
                       (bit-arith-op (rest 612))
         3. (RegV (bit-arith op (RegV-)bit-list reg1)
                                        (RegV > bit-list reg2)))
```

	4.	60
	5.	(append (rest bl) (list (first bl)))
	6.	(RegV n)
	7.	(reg-arith-op bit-and (eval L env) (eval r env))
	8.	(reg-arith-op bit-or (eval L env) (eval v))
	9.	(eval reg env)
7	10.	(FunV bound-id bound-body env)
	Л.	[[Funv bound-id bound-body f-env)
		(eval bound-bady
		(Extend bound-id (eval arg-expr env) f-env))]
	7	
J		